

Redactor: *Eugenia Petre*
Coperta: *Ionuț Ardeleanu-Paici*
Tehnoredactor: *Rodica Boacă*

© 2015 Editura Paideia
Piața Unirii nr. 1, sector 3
București, România
tel.: 021.316.82.10
e-mail: office@paideia.ro
www.paideia.ro
www.cadourialese.ro

DANIIL HARMS

UN SPECTACOL RATAT

Prefață de DAN CULCER
Traducere de IOAN RADIN-PEIANOV

paideia

- Flaker, Aleksandar, *O rasskazah Daniila Harmsa* (Despre povestirile lui D. H.) în *Ceskoslovenska rusistika*, XIV, 1969, nr. 2
- Flaker, Aleksandar, *O miniatyurama Daniila Harmsa, Poetika apsurna u sovietskoj knjizevinosti*. (Despre miniaturile lui D. H. Poetica absurdului în literatura sovietică), în *Forum*, Zagreb, 1969, nr. 4-5, p. 683-688
- Harms Daniil, *Izbrannoe*, Edited and introduced by George Gibian, JAL-VERLAG, Würzburg, 1974, în seria *Colloquium Slavicum, Beiträge zur Slavistik*, Herausgeber Heinrich Kunstmann (Universität München; Vsevolod Setchkarev, Harvard University), Bänd 5
- Milner-Gulland, Robin R., „Left Art' in Leningrad: The OBERIU Declaration”, (Note la Manifestul Oberiu), în *Oxford Slavonic Papers*, New Series, III, 1970, pp. 65-75
- Urman, Gleb, *Préface*, în Daniil Harms, *Sonner et voler*, Gallimard, 1976
- Donat, Branimir, *Konstrukcija i destrukcija kao putevi moderniteta. Pripovjedački eksperiment sovjetskog pisca Danila Harmsa*, [Construcție și destrucție, căi ale modernității. Experimentul narativ al scriitorului sovietic D. H.], în *Polja*, Novi Sad, 1979, nr. 246-247 (aug. – sept.), p. 25-29

CUPRINS

DANIIL HARMS sau poetica faptului divers ... 5

I. FAPTE DIVERSE	37
1. Caietul albastru	37
2. Fapt divers	37
3. A căzut o băbuță	38
4. Întâmplare pe stradă	38
5. Sonet	39
6. Petrov și Komarov	40
7. Iluzie optică	40
8. Pușkin și Gogol	41
9. Tâmplarul Kușakov	42
10. Lada	43
11. Cazul lui Petrakov	44
12. Istorie cu bătăuși	45
13. Visul	45
14. Matematicianul și Andrei Semionovici	46
15. Tânărul care l-a uimit pe paznic	48
16. Patru exemple despre cum anume uluiește o idee nouă pe omul nepregătit pentru ea	50
17. Pierderi	51

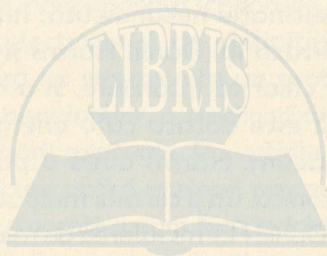
18. Makarov și Petersen	51
19. Legea lui Lynch	53
20. Întâlnirea	53
21. Spectacol ratat	53
22. Tiuc!	54
23. Ce se vinde în prezent la magazine	55
24. Mașkin l-a omorât pe Koșkin	56
25. Somnul irită pe om	57
26. Vânătorii	58
27. Episod istoric	60
28. Fedia Davidovici	62
29. Anecdote din viața lui Pușkin	65
30. Începe o minunată zi de vară	65
31. Pakin și Rakukin	66
32. Simfonia a II-a	69

II. DIN CARNETUL DE ÎNSEMNĂRI	71
Scenetă	71
Basn	72
Scrisoare	73
Grigoriev și Semionov	75
Legătura	76
Filosoafe!	76
Din carnetul de însemnări	79
O istorie	80
Suita	81
Casierița	85
Cum am pus la punct o societate de literați	118
Scrisori către prieteni	124
Dragă Tamara Alexandrovna,	127
Despre o bătrânică și cum a cumpărat ea cerneală	128

Despre Kolka și cum a zburat el în Brazilia iar Fetka n-a crezut o iotă	134
Poveste	147

Lista publicațiilor antume și postume în limba rusă	151
--	-----

<i>Bibliografie</i>	153
---------------------------	-----

I. FAPTE DIVERSE

1. *Caietul albastru*

A fost odată un roșcovan care nu avea ochi și urechi.

El nu avea păr, așa că numai de formă i se spunea roșcovan.

De vorbit nu vorbea, pentru că nu avea gură. Nici nas n-avea.

El nu avea nici măcar mâini și picioare. Nici stomac nu avea, și ăra spinării n-o avea și nici un fel de intestine. N-avea nimic. Așa că nu prea-i clar despre cine este vorba.

De aceea mai bine să nici nu mai vorbim despre el.

2. *Fapt divers*

Într-o zi, Orlov a făcut indigestie de la o mâncare de mazăre, și a murit. Krîlov, auzind una ca asta, a murit și el. Spiridonov însă a murit de la sine. Iar nevasta lui Spiridonov a căzut de pe bufet și de asemenea a murit. Iar copiii lui Spiridonov s-au înecat într-un heleșteu. Iar

bunica lui Spiridonov s-a dat beției și s-a apucat să bată drumurile. Iar Mihailov a încetat să se mai pieptene și l-a năpădit mătreața. Iar Kruglov a desenat o doamnă care ține în mână un cnut și a înnebunit. Iar Perehrestov a primit telegrafic patru sute de ruble și a început să-și dea așa niște aere, că l-au dat afară de la slujbă.

Oameni de treabă, și nu știu să-și găsească o poziție solidă.

3. A căzut o băbuță

O băbuță prea curioasă din fire s-a aplecat pe fereastră, a căzut și s-a zdrobit de pământ.

O altă băbuță s-a aplecat pe fereastră ca să se uite după cea care tocmai cădea și, fiind prea curioasă, a alunecat și ea, a căzut și s-a zdrobit de pământ.

Apoi a căzut pe fereastră o a treia băbuță, apoi o a patra, apoi o a cincea.

După ce a căzut și a șasea băbuță m-am săturat să le tot văd cum cad și am plecat la piața Malțev, unde, cică, un orb a primit în dar un fular tricotat.

4. Întâmplare pe stradă

Într-o zi un om a sărit din tramvai, însă așa de stângaci, că a nimerit sub un automobil.

Circulația pe șosea a fost oprită și un milițian s-a apucat să cerceteze cum s-a petrecut nenorocirea.

Șoferul i-a tot explicat nu se știe ce arătând cu degetul spre roțile din față ale mașinii.

Agentul a pipăit roțile și și-a însemnat în carnet numele străzii.

În jurul lor se adunase o mulțime apreciabilă.

Un cetățean cu privirea tulbure cădea tot timpul de pe pedestal.

O damă întorcea întruna capul spre altă damă, iar aceasta, la rândul ei, întorcea capul spre cea dintâi.

Apoi gloata s-a risipit și circulația a fost reluată.

Cetățeanul cu privirea tulbure a continuat încă mult timp să cadă de pe pedestal și-n cele din urmă, de bună seamă scos din fire că nu reușește să se stabilească acolo, pur și simplu s-a culcat pe trotuar.

În acel moment un cetățean care ducea un scaun a nimerit cu toată viteza sub tramvai.

A apărut din nou un agent, s-a adunat din nou mulțimea, circulația a fost din nou oprită. Cetățeanul cu privirea tulbure a început din nou să cadă de pe pedestal.

Apoi totul a revenit la normal și de altfel și Ivan Semionovici a intrat într-un mic restaurant.

5. Sonet

Am pățit un lucru foarte curios: deodată am uitat ce vine mai întâi, 7 sau 8.

M-am adresat vecinilor și i-am întrebat ce părere au ei în legătură cu această problemă. Mare ne-a fost mirarea, și lor și mie când, deodată, și-au dat seama că nici ei nu pot stabili ordinea cifrelor. 1,2,3,4,5, și 6 își aduc aminte, însă mai departe au uitat.

Ne-am dus cu toții la magazinul alimentar „Gastronom”, care se află pe colțul străzilor *Znamenskaia* și *Basseinaia* și am întrebat-o pe casierită în legătură cu nelămurirea noastră.

Casierița a zâmbit trist, a scos din gură un ciocânel și, mișcându-și încet nasul, a spus:

„Cred că șapte urmează după opt, în cazul când opt vine după șapte”.

Am mulțumit casieritei și am ieșit bucuroși din magazin. Dar acum, gândindu-ne la cuvintele casieritei, am amuțit din nou, deoarece ni s-a părut că vorbele ei n-au nici o noimă.

Ce era de făcut? Ne-am dus la Grădina de vară și acolo ne-am apucat să numărăm copacii. Dar, când am ajuns cu numărătoarea la 6, ne-am oprit și am început să ne certăm: după părerea unora, mai departe trebuia să urmeze 7, iar după părerea celorlalți – 8.

Ne-am mai fi certat noi încă cine știe cât, dar din fericire, în momentul acela a căzut de pe bancă un copil și și-a rupt maxilarul. Asta ne-a făcut să lăsăm baltă disputa.

Iar apoi ne-am risipit pe la casele noastre.

6. Petrov și Komarov

Petrov

Ei, Komarov!

Haide să vânam țânțarul.

Komarov

Nu, încă nu mă simt în stare;

Mai bine să vânam sitari!

7. Iluzie optică

Semion Semionovici, punându-și ochelarii, se uită spre pin și vede: în pin șade un țaran și-i arată pumnul.

Semion Semionovici își scoate ochelarii, se uită și vede că în pin nu șade nimeni.

Semion Semionovici își pune ochelarii, se uită și vede din nou că în pin șade un țaran care-i arată pumnul.

Semion Semionovici își scoate ochelarii și din nou vede că în pin nu șade nimeni.

Semion Semionovici își pune iarăși ochelarii, se uită și vede din nou că în pin șade un țaran care îi arată pumnul.

Semion Semionovici refuză să creadă în această apariție și socotește că apariția este o iluzie optică.

8. Pușkin și Gogol

Gogol (cade din culise pe scenă și rămâne culcat).

Pușkin (intră, se împiedică de Gogol și cade): laca dracu! Țsta-i cu siguranță Gogol.

Gogol (ridicându-se): Pacostea naibii! Nici să-ți tragi sufletul nu te lasă! (Pornește, se împiedică de Pușkin și cade): Poftim! Iarăși mă împiedic de Pușkin!

Pușkin (ridicându-se): Nici o clipă de liniște! (Pornește, se împiedică de Gogol și cade): laca dracu! Țsta-i cu siguranță tot Gogol!

Gogol (ridicându-se): Peste tot obstacole! (Pornește, se împiedică de Pușkin și cade): Uite pacostea! Iarăși Pușkin!

Pușkin (ridicându-se): Bădărănie! Totală bădărănie. (Pornește, se împiedică de Gogol și cade): laca dracu! Iarăși Gogol!

Gogol (ridicându-se): Asta-i totală bătaie de joc. (Pornește, se împiedică de Pușkin, apoi cade): Iarăși Pușkin!

Pușkin (ridicându-se): laca dracu. Dracu-adevărat! (Pornește, se împiedică de Gogol și cade în culise): De Gogol!